

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: $\frac{1}{4}$ évre 20 kor.,
 $\frac{1}{2}$ évre 10 k., $\frac{1}{4}$ évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Weiss Ignác.
Szerkesztő: Győri Imre.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

Kibontakozás felé.

Brassó, nov. 25.

(Sz—y.) A király elnöklete alatt legutóbb Bécsben tartott minisztertanács, mint a kiszivárgott hírek mondják, elvben és főbb vonásokban megállapodásra vezetett. A részletkérdések s az ország kívánalmainak bizonyos mértékben való kielégítése, valamint az önálló magyar bank felállítási határidejének későbbre való kitolásáért kilátásba helyezett katonai engedmények megbeszélése s ez által az egész válság végleges megoldása még további tárgyalásokat igényel.

E tárgyalások valószínűleg még e hét folyamán megkezdődnek s ezen körülményes megbeszélést és politikai megfontolást igénylő ügyek — tekintettel azok végtelenül nagy fontosságára és horderejére — néhány nap alatt bizonyára befejezést is nyernek.

Mint értesülünk, a válság megoldása előtt a király még néhány bizalmasának politikai véleményét kívánja meghallgatni s csak azután várható a miniszterek ujjalag történő meghallgatása.

Meg vagyunk győződve arról,

hogy a király csakis kipróbált, komoly politikusok véleményét fogja kikérni, olyan politikusokét, kik a multban is az ország iparának, kereskedelmének, gazdasági és társadalmi életének izmosodását, erősödését és fellendülését tartották szem előtt és semmiféle kalandos próbálkozásokba nem bocsátkoztak, sem hangzatos de beválthatatlan programot nem vallottak.

De bárkit óhajt is a felség meghallgatni, sziklaszilárdan él bennünk az a meggyőződés, hogy egyetlen magyar politikus sem fog akadni, feltéve, hogy az illetők az ország érdekeit képviselik, akik azt tanácsolnák a királynak, hogy lépjen a Justh-párt álláspontjára és egyezzen bele az önálló banknak 1911-ben leendő felállításába.

Kétségtelenül bizonyos, hogy az önálló banknak annak idején való felállítása az országnak igen nagy finansziális előnyére fog válni. De viszont az is kétségtelen, hogy komoly megfontolás mellett helyesnek nem találnók ezen nagyhorderejű és nagy tudást igénylő kérdést máról holnapra elintézni?

Emlékezzünk vissza a Fejérváradarabontkormány bukása után fellán-

golt országos lelkesedésre. Emlékezzünk vissza az akkor ujonnan kinevezett kormány programjára és látni fogjuk, hogy bármivel vádolhatjuk minisztereinket, csak azzal nem, hogy programjukból bármely pontot is szegre akasztottak volna, vagy mindent el nem követtek volna a program teljesítése tárgyában.

Igen is, Kossuth akkor is hivatott volt az önálló nemzeti banknak, követelte a magyar vezényleti nyelvet és az önálló vámterületet.

De azt senki sem állíthatja, hogy a fenti program bekövetkezésének és létesítésének időpontját 1911-re fixírozta volna.

Ugy Kossuth, mint Andrássy és Wekerle sokkal komolyabb politikusok, semhogy minden belső ügyükkel a fórumra álltak volna ki és világgá kürtölték volna azt a sok és kemény harcot, melyet Bécs ellen folytattak azért, hogy az ígért programponthoz valóra is válthassák. Tudjuk jól, hogy a nemzeti követelések annak idején milyen merev visszautasításra találtak a Burgban és nem minisztereinken mulott, hogy azok beváltása fix határidőre nem sikerült.

A „BRASSÓI LAPOK” tárcája.

A Kossuth-Mauzoleum.

Budapest, nov. 23.

Hideg téli napon járunk a kerepesi temetőben. Fehér hó a földön, görbe koronás fekete csupasz fák szegzik a nyilegyenes utat, mely Kossuth mauzoleumához vezet. Aranygombos fenyőárbocok, egyenesek, sudarak hosszú sorban sorakoznak egymás mellé, zászló leng majd rajtuk a kegyelet megszentelt napján, most munkások sűrűnek körülöttük, ácsolnak, emelvényeket, sátorokat emelnek.

A nyilegyenes uton nagy tömbből hatalmas kőkolosszus emelkedik eléünk; lépcsőzetes, magasba törő mauzoleuma Kossuthnak. Egyszerűen összefutó vonalakkal fejlődő, monumentális épület, grandiozitásával sejteti, hogy millióknak nagy embere volt, akit belsejében majd áhitatosan befogad.

Fent tetején koronájaképpen fáklyát tartó Génusz tör alá, rabláncait letépvé hatalmas oroszlán rohan, s alatta diszoszlopos baldachin nyugodt sima kőkoporsót takar, bronzcsészékben ég áldozati tűz, lobog, sísteregve serceg s az égre fel-fellobban.

A lépcsőzetek szétterülnek egyszer a baldachin alatt és széles folyosó futja körül az egész épületet, hosszas ciprusok és fenyők között, halottak márványköves sirjain át a szem elér és lélekkel köszönti Batthyány mauzoleumát. Megtört, bus, dacos asszony, egy kőasszony, Hungária, köré szögellik össze itt az épület, melynek négy, magasba nyúló sarkán patinás bronztrioszok állnak áldozati lánggal égve.

Ez a terjedelmes, hatásos építmény a Kossuth-mauzoleum befoglalója, monumentum kolosszus, melynek mélyében bent szelid, magasztos csendben sirbolt zárja be majd Kossuth hamvait. E sir, a tetemeltakáró sir lesz, a nemzet zarándokló helye, a

mi szent és kegyeletes magyar pantheonunk, ez a sirbolt lesz itt az épület tömkelegének belsejében. Tágas, nyitott lépcső vezet ide, lankásan emelkedve s kétoldalt két láncos leopard fogad.

Monumentum, szimbolum, mese, fenséges érzéseket adó látványok lelkes, nagy érzésekkel, a temető csendjében a megdicsőülés átérzésével meghatottan vezetnek el a sirbolt bronzkapujához. Márványfalak és színes márványoszlopok között a tér közepén áll itt szarkofágja Kossuth Lajosnak, kinek hamvait ide helyezik el, ennek mélységére. Brazíliai oniksz lapokból készült, arany-bronz veretek díszítik, olyan, mint egy megnagyított fényes ékszertartója valamelyik ősi bizanci ötvösnek, melyet a legdrágább szépségek befogadására vertek.

Üvegmozaikból készült rojtos mennyezeten át tompa világítás ömlik el a sirbolt s a szarkofág négy sarkán az Atilla sírok után stilizált urnákban lobog kékes

Transsylvania étterem és kávéház.

Elegáns berendezés; általánosan elismert kitűnő konyha; természetes erdélyi borok; pontos kiszolgálás! — A kávéházban naponta DICK GYURI közkedvelt zenekara játszik.

(1771)

Kiváló tisztelettel:

ROTHENBÄCHER GY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Scoala - BCU Cluj

Minisztereink, midőn látták, hogy az engedményeket, vagy azok egy részét meg nem kapják, tárcájukat a Felső rendelkezésére bocsátották. — Hogy a király mégis velük tárgyal, bizonyítja azt, hogy az engedékenységre a Burgban is tért foglalt s már csak részletkérdéseken mulik a válság.

De ha Justhék gondolják, hogy a király az ő programjukra helyezkedve beleegyezik az önálló banknak 1911-ben leendő felállításába, kínálkoznak fel s akkor majd meglátják közeli jövőt, hogy hangzatos frázisokkal Makón lehet boldogulni — Bécsben nem.

A megsemmisített kongresszusi határozat.

Brassó, nov. 25.

Metianu metropolita hivatalos lapja, a „Telegraful Român” mai számában foglalkozik a kongresszusi határozat megsemmisítésével és ezeket írja: minthogy a király tényével állunk szemben, semmiféle kommentárba nem bocsátkozhatunk. Várjuk, hogy mit fog határozni az érseki zsinat, melyet a metropolita a legközelebb egybe fog hívni. De hogy az egyház autonómiája ellen irányuló eme váratlan támadás a román közvéleményben milyen aggodalmakat szült, erre nézve idézzük a román lapok idevonatkozó kommentárjait. (Ezután a Telegraful Român közli a tulzó román lapok idevonatkozó éles cikkeinek kivonatát.)

Az ember—madár.

— Tudományos csevegés. —

Brassó, 1909. nov. 25.

Az emberiség történetében kiirthatatlan betűkkel lesz beleírva 1909 július 25-ikének napja, amikor Bleriot francia aeronautának sikerült átrepülnie a La-Manche csatornán.

Ha husz Dreadnaught védi az angol partokat Calais és Dover között, Bleriot mégis keresztül repült volna a csatornán.

Nafta láng. Minden gazdagság, magyar pompa, keleties ragyogó és halotti dísz párosult itt, hogy együtt legyen, egymás hatását fokozza, elég fenséges és méltó legyen Kossuth Lajos nagyságához.

Igy látjuk pár pillanat alatt, az első szemlélődés hatásaiban Kossuth Lajos mauzoleumát. A régi Kossuth-sírt már bontják és Kossuth Lajosné Meszlényi Terézia és Kossuth Vilma hamvait tegnap reggel átszállították a sírboltba.

A mauzoleum most már egész teljességében kész. A szobrokon végeznek csak apróbb festési és stilizálási munkákat. Különben minden rendben és készen áll a felszentelésre. A mauzoleum munkáiból egész sereg magyar művészünk vette ki a részét. Gerster Kálmán volt az építész, Stróbl Alajos a szobrok mestere, Kölber a mozaik rajzok tervezője, Róth Miksa az üveg mozaikba öntője, Gerster maga tervezte a szarkofágot is, bronzpántozatát pedig Herpka készítette.

A mauzoleum összes költségei, a tervező építész és szobrász tiszteletdíját is beleszámítva, 500.000 koronát tesznek ki.

Huszonhárom perc alatt tette meg a levegőben azt az utat, amelyhez legalább hatvan percre van szüksége a leggyorsabb járatu gőzösnek. Ha egy kis kerülőt csinál, ha háromszáz méterrel magasabbra szökken, kis repülő gépét szabad szemmel meg nem látja senki, tengeri hajóról távcsővön is olyan kicsiny célpont, hogy Isten esodája, ha ágyugolyó eltalálná. Bleriot tehát legyőzte Albion minden erősségét amikor keresztül repült a csatornán, — és az angolok várva-várt triumfátorként fogadták. Sőt szobrot akarnak emelni a mezőre, amelyen a monoplán angol földet érintett. Hogy hirdesse az eljövendő századoknak: itt szállt le az első repülőgép, tenger és flotta ellenére, itt semmisült meg Albion százados erőssége, a plendid isolation. Az invázió és rémes ábrándok ködéből kikerült a kézzel fogható valóságba és Anglia ujong, Anglia boldog.

Csoda esett. A nemzeti féltékenységét, a bizonytalan jövőtől való retteget legyőzte a tiszta öröm, a tudomány diadala felett. Dover népének megadatott, hogy elsőnek lássák a modern Ikarust, amint átszeli a tenger habja felett a levegőt, s ez a nagyszerű érzés elnyomta angol voltukat s a diadalmas emberiség ujjongását váltotta ki lelkükből. Holnap lehet, sőt valószínű, már más szemmel fogják nézni Bleriot monoplánját, ezt az első sikerült kísérletét annak, hogy Anglia ellenség által megközelíthető legyen.

Egyelőre ez a szempont a hadi, a Calais-doveri repülés kommentálásánál. Tul vagyunk már régi filozófusok és költők proficiáján, mely szerint a repülés problémájának megoldása a háború végét jelenti. Ma, mikor Zeppelin, a Wright-Testvérek, Bleriot és a többi repülő már részben megoldották a feladatot, látjuk, hogy az új találmányra mohón teszi rá kezét a hadsereg. Látjuk, hogy ha az ember repülni fog tudni, a háború képe csak annyiban változik meg, hogy az emberek nemcsak a földön, hanem a felhők között is gyilkolni fogják egymást. — Nem lelketlen gépek, hanem a lelkeket meghódító nagy emberi igazságok fogják végét vetni a háborúnak.

Bleriot francia és Zeppelin gróf német. A gall zseni ha nem csalódunk, tegnap legyőzte a germánt. A Zeppelin I. legutóbbi kudarca nyomán az európai sajtóban súlyos ítéletek hangzottak el róla s ami a gőgös germán lélekre nézve lesújtó, e bírálatokba sok volt az igazság. Igaz, hogy a Zeppelin I. nagy távolságokat tud legyőzni, de minden hosszabb ut annyira megviseli ballonját, hogy hetekig, hónapokig tart a reparálása. Kormányozni is lehet, de csak szélesenedő időben. A léghajó, a gáz irdatlan pénzbe kerülnek, a Zeppelin I.-nek és az általa egy uton elhasznált gáznak árából 200 monoplán telmék ki. Hogy a repülőgépnek éppenséggel mincse nem hátrányai azt nem lehet mondani. De három óriási előnye van a léghajó fölött: olcsóbb, könnyebben kezelhető, s nem az irdatlan gázballon, hanem a maga erejéből röpköd. A repülőgép a természethez való alkalmazkodást, tehát a diadalt jelenti, mert miként a madár a szárnyával repül. A jövő tehát nem Zeppeliné, hanem Bleriot és társaié...

Bleriot sikere mindenesetre csak a kezdet kezdetét jelenti a repülés tudományában. A sikert oly impozánssá csak a külső körülmények teszik. A Wright testvérek aeroplan 1903. január 17-én 90 percig tartotta fenn

magát a levegőben s ugyanolyan gyorsasággal szelte a levegőt, mint a Bleriot monoplánja.

Itt vannak Lethorm, Fahrman, Santos, Dumont, akik mind repülni tudnak gépeikkel, amelyeknek elvégre teljesen közömbös, hogy tenger, vagy szárazföld felett szállanak-e. Ennélfogva azt, hogy ki konstruálta a legalkalmasabb repülőgépet, Bleriot-e vagy a többi zseni, hogy melyiknek a szisztemája diadalmaskodott, még korántsem lehet megállapítani.

Egy bizonyos: nem hajózni, hanem repülni fogunk a levegőben.

Egy aviatikus.

Szterényi — a brassói kereskedelmi és iparkamarához.

Brassó, nov. 25.

A brassói kereskedelmi és iparkamara legutóbb megtartott közgyűlésén, mint ezt annak idején megírtuk, üdvözölte Szterényi József államtitkárt 20 éves állami szolgálatának jubileuma alkalmából.

Az üdvözlésre Szterényi a következő köszönő leiratban válaszolt a kamarának:

„Tekintetes kereskedelmi iparkamara!

E hó 17-én tartott közgyűlésében szíves volt a tekintetes Kamara megemlékezni arról — és engem ez alkalomból melegen üdvözölni — hogy mult hó 6-án fejeztem be állami szolgálatom huszadik évét.

Fogadja a tekintetes kamara ezen gyöngéd figyelméért őszintén érzett köszönetem kifejezését. E gyöngéd figyelem kedves emlékeztetés egyúttal arra a multra, melyben a tekintetes Kamara székhelyén és kerületében folytattam gyakorlati ipari tanulmányaimat és készültem arra a munkára, melyet a gonviselés hazánk közgazdasági életének fejlesztésében számomra kijelölt.

És visszatekintve e multra, valamint husz éves közszolgálatomra, csak hálával emlékezhetek meg a tekintetes Kamaráról, mely mindig támogatott munkámban és közhasznu törekvéseimben, melylyel együtt munkálkodva és egyetértve, sikerült a tekintetes Kamara kerületében is maradanó alkotásokat létesítenünk, amelyek hivatva nagy szolgálatokat tenni a kamarakerület és általa az ország iparának. Meddig lesz alkalmam folytatni hivatalos állásomban a negyedszázaddal ezelőtt megkezdett munkát, természetesen nem tudhatom.

De bárhogyan alakuljon is e tekintetben a helyzet, arról biztosíthatom a tekintetes Kamarát, hogy minden körülmények között folytatni fogom a megkezdett munkát és keresni fogom az alkalmat, szolgálhatni a kamarakerület és különösen székhelye ipari és kereskedelmi érdekeit, melyhez engem szorosabb és gyengédebb kötelékek is fűznek, melyeket még szorosabbra fűzni mindég törekedni fogok.

Ismételt köszönetem kifejezése mellett maradtam a tekintetes Kamarának kiváló tisztelettel

Szterényi.

HIREK.

Brassó, nov. 25.

Farsang előtt.

A jótékonyság nevében.

Carneval herceg, a kalendárium megcsufolásáva a Gyürkovich lányok oahób

kacagása kíséretében bevonult már ragyogó udvartartásával a mi szűkebb pátriánkba, s így praeludium helyett csak intermezzóban köszönhetjük. Mindazonáltal élünk az alkalommal, hogy Őfejedelemsége lábaihoz rakjuk hódolatunkat és üdvözlünket.

Városunk agilis egyetei mindenkor hálás és szeretetreméltó hívei voltak a Farsang fejedelmének, aki egyetlen téli szezon alatt több tört szívet ejtett martalékaul és több házasságot drótozott össze, vagy bontott szét a vén Redout falai között, mint a jó öreg Nyár apó, az ifju Tavasz, vagy koravén Ősz minden romantikája több mint három évmegyed alatt.

A farsang misztériuma az a szerelmeseknek, ami a tengerésznek a vihar. Valami esodálatos, leküzdhetetlen izgalom előzi meg a jövetelet. Félünk tőle és áhítjuk mégis, megcsodáljuk mindig valahányszor újra látjuk, [pedig már annyiszor átérezttük minden gyönyörűséges izgalmat és izgalmasan nagyszerű kellemetlenségeit.

Ezen soraink záradékaul volna azonban valami mondanivalónk azok részére, akik bál estélyeikkel Carneval díszöségének hódolai fognak. Egy kissé prózaiak leszünk ugyan, de úgy véljük, hogy a jótékonyág nevében elhangzott próza kedvesebben közelíti meg a szívek romantikáját mint a sok szövirág, amelylyel Carneval Őfejedelemsége örök dicsőségét fényesítgetnének még ragyogóbbá.

Röviden arra kérjük egyleteink vezetőségeit hogy helyezkedjenek végre a mindenkori nagy cél, a jótékonyág szent nevében bál estélyeik rendezése körül a reális alapra és nagyszabásu, óriási költségekkel járó előadások megtartása helyett, amely költségek a szegények elől orozzák el a jótékonyág morzsáit, igyekezzenek a költségek legradikálisabb redukálásával a bál estélyek jövedelmét fokozni. Carneval nem haragszik meg érte, a jótékonyág szent céljának pedig szolgálnak vele.

— **Nyilvános köszönet.** A Brassói Magyar Jótékony Nőegylet hálás köszönetét nyilvánítja ezuton is Simay Testvérek, továbbá Száva és Donszky uraknak kik az egylet szegényei számára különféle ruha nemüket adományoztak.

Adler Lipót 12 korona esküdti díját a brassói rabsegélyző egyesületnek adományozta, amiért neki az egyesület választmánya ezuton is köszönetet mond.

— **A Brassói Magyar Dalárda 50. éves jubileuma.** A Brassói Magyar Dalárda 3½ év múlva fogja megünnepelni 50 éves fennállását, melynek megünneplését egy országos dalárversenynek Brassóban leendő megtartásával óhajtaná a dalárda vezetősége összekapcsolni. Hogy pedig a brassói magyarság ezen egyedüli demokratikus és nagyfontosságú kulturális intézménye, jubileumát a közelmúltban lezajlott száz testvéreink dalegyletének jubileumi ünnepélyéhez méltóan és a magyarság nagyszámát tekintve impozánsan ünnepelhesse meg, Brassó intelligens magyarságának félre kell tennie a közönyt, félre a kicsinyeskedést, félre a személyes érdekeket és mindenkinek hozzá kell járulnia, ezen magasztos ünnep sikeréhez, főképpen annak, aki hangjával tud érvényesülni. Az ne hiányozzék a dalárda tagjainak sorából, mert az Istennek ezen külö-

nös ajándékát még áldozatok árán is a jó ügy érdekében ily alkalommal érvényesítenie kötelessége. A dalárda tegnap tartott választmányi ülésén ezen ünnepély előkészítésére, illetve a legsürgősebb és kezdőlépések megtételére egy bizottság küldetett ki, melynek tagjai dr. Hantz Mihály, Baczoni József, dr. Kölczé Károly, Furmann Kálmán, Nagy István és Kászonyi Lajos lettek.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Takáts Erzsébet okleveles kisedővönőt a tatrangai áll. kisedővönőházhoz kisedővönővé nevezte ki.

— **Harminc éves jubileum.** Tasnádról írják a Brassói Lapoknak: Magyar János tasnádi kir. járásbirósági telekkönyvvezetői a brassói tisztviselői kar egykori érdemes tagja most töltötte be hivatali szolgálatának harmincadik évét. Hivataltársai és barátai ezalkalomból meleg óváiókban részesítették a kiváló hivatalnokot, aki hivatalos elfoglaltsága mellett talált időt, hogy a közügyekben s társadalmi téren is fáradhatatlan agilitással vegye ki részét minden fontos és érdemes munkából.

— **Brassó vármegye és az E. M. E.** Az Erdélyi Múzeum Egyesület félszázados fennállásának jubileuma alkalmából Brassó vármegye 200 koronával belépett az egyesület alapító tagjainak sorába. — Semsey Aladár vm. főjegyző, aki a vármegyét a Kolozsvárott lefolyt jubileumi ünnepségeken képviselte, hazaérkezett Brassóba.

— **Ninos vaj!** Az alábbi levelet kaptuk: „Igen tisztelt Szerkesztőség! Ugy látszik hogy a brassói tejtermelők szövetkezete, ismertebb nevén a Molkerei, megharagudott a saját városbelijeire. Már körülbelül egy hét óta nem lehet vajot kapni. Schol egyetlenegy fűszeresnél, egyetlenegy grájzlerosnál sincsen. A brassói kereskedők hiába járnak a tejtermelő szövetkezet nyakára, vaját még spányol csizmával sem bírnak kiszorítani belőle. Szóval Brassó vaj nélkül áll. E levél után kérdezzük meg a nagyon tisztelt tejtermelő szövetkezetet, — népies néven: Molkereit — miért nincs vaj? Ugyan miért? Több fogyasztó.” — Lekköröljük ezt a levelet azzal a hozzáadással, hogy igenis, a brassói kereskedők hiába járnak a tejtermelő szövetkezet nyakára, vaját nem kapnak tőle. De Nagyszenben még ma is kapható a legfrisebb brassói vaj. S mi is kérdezzük a Molkereitől: miért haragudott meg reánk brassóiakra? Ugyan miért?

— **Új postaügynökségek Erdélyben.** A kolozsvári m. kir. posta és táviratigazgatóságtól vett értesülésünk szerint a kereskedelemügyi miniszter a szebenmegyei Alsópián és Felsőpián községekben új postaügynökségeket létesített, amelyek december hó 16-án adatkak át a forgalomnak.

— **A tavaszi vásár állandósítása.** Budapestről írják a Brassói Lapoknak: A fővárosi kereskedők egyesülete által rendezett legutóbbi tavaszi vásár nagy sikere folytán a vásár ügyvezetősége minap tartott ülésén elhatározta, hogy a vásárt állandósítja és az állandó intézmény elnökekül Lánczy Leó főrendiházi tagot, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazgatóját kéri föl. A vásár ügyvezetősége részéről Mössmer József és Szénásy Béla vezetése alatt, tóvárosi Fischer Emil, Hirman Ferencz, ifj. Klein Gyula és Goda Gézából álló küldöttség ma tisztelgett Lánczy Leónál, aki az elnökséget elfogadta.

A jegyzők nyugdíjügye. A jegyzői kar nyugdíjügye, — amely annyiszor került

már szőnyegre — most ujabban megint aktuális lett. Rendkívül érdekes értesülést nyertünk ez ügyben. Ugyanis arról van szó, hogy a jegyzői nyugdíjnak országos törvény útján való rendezésével a belügyminiszterium a legkomolyabban foglalkozik. A nyugdíjszabályozás kérdése törvényjavaslat alakjában vár a beterjesztésre és a javaslat készítője Némethy Károly dr. miniszteri tanácsos. A törvényjavaslat meglehetősen kedvező megoldást talál egy olyan kérdésre, amely a jegyzőknek jogos igényeit elégíti ki. Az új törvény, amely a parlamentáris rend helyreállításával az első között fog a képviselőház elé kerülni, a nyugdíjigényt a következőkre támasztja: a) a törzsfizetés, b) gabonajárandóságok és egyéb fizetés természetével bíró járandóságok megváltási összege. c) állami fizeteskiegészítés és végül d) jegyzői magánmunkálatok címén 1000 korona átlag-összeg. Ez utóbbi pont különösen fontos, mert eddig ismeretlen volt a belügyminiszternek azon álláspontja, hogy a magánmunkálatból eredő jegyzői jövedelmet is tekintetbe kívánja venni. Régi méltányos kívánsága ez a jegyzőknek s most végre tekintetbe is fogják venni e jövedelmet a nyugdíj megállapításánál. Ugy hisszük, ez az intézkedés meg fogja nyugtatni a jegyzőket, akik eddig nyugdíjazásuk kérdésében jogos panaszukkal éltek.

— **Hamis aranyok.** A kolozsvári rendőrséget rejtélyes pénzhamisítási ügy foglalkoztatja egy pár nap óta. November 20-án történt ugyanis a besztercei vasúti állomáson, hogy Ferelesz Emil utazót letartóztatták, mert hamis pénzt találtak nála. Az utazó, aki Prágából került Besztercére, előbb Kolozsváron tartózkodott egy pár napig. Innen utazott Besztercére, ahol kellemetlen kalandja akadt. A jegypénztárnál másodosztályu jegyet váltott és tíz koronás aranyat adott át a pénztárosnak. A hivatalnok azonnal észrevelte, hogy a pénz hamis. A határrendőrség kihallgatta Pereleszt, aki elmondta, hogy a pénzt valószínűleg Kolozsváron kapta. Előkerült az erszényéből még egy hasonló tíz koronás is. Besztercei kereskedők, Perelesz régi ismerősei úgy nyilatkoztak, hogy az utazóról nem tételvezhető fel a pénzhamisítás. Perelesz úgy gondolja, hogy a pénztet tényleg Kolozsváron kapta. Meg is nevezett két kolozsvári kereskedőt. A rendőrség kihallgatta a kereskedőket, akik kijelentették, hogy a hamis pénzek nem származhatnak tőlük. A nyomozás folyik.

Rendőri hírek. A szarka. A predeáli csendőrség ma letartóztatta és a brassói rendőrségre kísérte Kocsis Sándor 20 éves pénzügyőrségi szolgát, aki a predeáli pénzügyőrség szolgálatában állott. Kocsis körülbelül két hónap óta valóságos szarkamódra dézsmálta a pénzügyörök ládáját. A megejtett házmotózás alkalmával egész özönét találták nála a lopott tárgyaknak.

A lábnymok. Schneider Adolf helybeli nyomdatulajdonos feljelentést tett a rendőrségen, hogy az általa bérben birt Hoszsú-utca 26. szám alatti ház utcára nyíló pincehelyiségének egyik ajtaját a mult éjszaka ismeretlen tettes leakasztotta és magával vitte. A hajnali órákban a tett színhelyén talált lábnymokból ítélve, az ajtólopást „nő” követte el. A rendőrség keresi a vakmerő amazont.

— **Két sikkasztás.** Tóth László 26 éves vállalkozó, aki a helybeli állomáson végez ezidőszert munkálatokat, ma reggel 9 koronát adott Makavei nevű alkalma-

két társa is elkísérte, hogy a lapátok hazaszállításában segédkezzenek neki. Makavei azonban valami ürügy alatt eltávolította társait és a 9 koronával kerekelt oldott. A kis kaliberű sikkasztót a rendőrség keresi. — Még kisebb kaliberű, sőt egyenesen nevetséges az a sikkasztás, amelynek vádját egy Paul M. nevű ügynök ellen emelte Borsos Antal helybeli hivatalnok. Paul egy külföldi fényképnagyító cég nevében beállított Borsoshoz és alkut kötött vele egy fénykép megnagyobbitására. Elvitte magával a képet és 70, mond hetven fillér előleget. Természetesen nem jelentkezett se képpel, se anélkül. Borsos sikkasztásért — jelentést tett a rendőrségen. Ezen utóbbi esetet csak okulás céljából közöljük olvasóinkkal, annak a jelzésével, hogy a cég, amelynek nevében Paul M. a fénykép nagyításra vállalkozott „Klinger Róbert, bodenbachi műintézete.”

Telefon — Távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. november 25.)

A Kossuth mauzoleum felavatása.

Ma avatták fel a kerepesi-uti temetőben az ujjonnan felépített Kossuth mauzoleumot,

Ez alkalomra a temető hármasszámu kapujától a mauzoleumig terjedő utvonálnak, valamint a régi Kossuth sirhoz vezető utvonálnak mindkét oldalán hatalmas árbocrudakat állítottak fel, amelyeket gyászfátyolos nemzeti zászlók díszítettek.

A mauzoleum előtti téren oszlopokon nafta áldozati lámpák égtek.

A mauzoleum bal terraszán foglaltak helyet Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos Tódor, a Kossuth család tagjai, továbbá Wekerle Sándor miniszterelnök vezetése alatt a kormány tagjai. A mauzoleum szobordíszait Strobl Alajos történeti vonatkozása díszítésekkel látta el.

A tanulóifjúság intézetekint, zászlók alatt vonult ki a mauzoleumhoz.

A gyászünnepély reggel 9 órakor vette kezdetét. Ekkor emelték ki Kossuth koporsóját a régi sirból.

A tisztiorvos a helyszínen agnoszkálta a nagy halott holttestét, a mely feltűnően ép állapotban van. Nyoma sincs rajta a feloszlásnak.

A szertartások után a koporsót egy vörösrézről készült tokba zárták és a budai dalárda gyászénekének kísérete mellett a mauzoleumhoz vitték, ahol Wasziliévits budapesti alpolgármester elmondta a mauzoleum felépítésének történetét.

A gyászbeszédet Bárczy István főpolgármester tartotta, amelynek elhangzása után ugyancsak a budai dalárda a Kossuth dalt énekelte el.

Scholtz Gusztáv evangélikus pü-

pök szentelte be azután a koporsót, a melyet a beszentelés után tizenkét képviselő a vállára emelt és bevitt a kriptába, hogy az üregbe helyezték.

Az első koszorút, a család koszoruját Kossuth Ferencz helyezte a sirra.

A koszoru szallagján a következő felírás áll:

„Hamvaid nyugodjanak, szellemed törjön ki a sirból! Végtelen kegyelettel Kossuth Ferenc, Lajos Tivadar.”

A főendiház koszoruját báró Rudnyánszky József, a képviselőházét Gál Sándor, a kormányét Wekerle Sándor helyezték a sirra, valamenyen rövid beszédek kíséretében.

Koszorut helyeztek a sirra az Otthon kör nevében Rákosi Jenő al-elnök, a hirlapíró egyesületek nevében Herczeg Ferencz.

Azután az országgyűlési pártok és a törvényhatóságok küldöttségeinek megbízottai helyezték el koszoruikat.

A gyászünnepély délután 2 órakor végződött.

Ujabb meghívások.

Beavatott politikai körök tudomása szerint Tisza István gróf legközelebb a király elé járul, hogy álláspontját, a kibontakozás lehetőségeire vonatkozólag, ő Felségével közölje.

Tisza hívei köréből kiszivárgott hírek szerint Tiszának ma is az az álláspontja, hogy ő Felsége egy Andrássy—Kossuth—Wekerle—Apponyi kabinetet nevezzen ki.

Tisza bizonyos feltételek mellett — amelyeket e hír forrása nem nevez meg — maga is hajlandó volna azon kabinetben, amelyben fenti politikusok helyet foglalnának, tárcát vállalni.

Tisza István gróf ma megkapta az audienciára a meghívást a királytól.

Kivüle közelebről meghívásokat kapnak még a következő politikusok: Csáky Albin gróf, Zichy János gróf, Khuen Héderváry, Lukács László és a bankesoport vezetői közül Justh, Holló, vagy Batthyány.

Kossuth mellett,

Facset község táviratilag szolított fel a képviselőjét, Hajdu Frigyes, hogy hagyja ott Justhot és csatlakozzék Kossuth táborához.

Selmeczbányáról jelentik, hogy az ottani függetlenségi párt elhatározta, hogy a Kossuth-párthoz csatlakozik.

Bánffy Kossuth mellett.

Bánffy Dezső báró kijelentette, hogy amennyiben a Kossuth kabinet

az önálló magyar jegybanknak az 1911-et követő legközelebbi terminusra való felállítását programjába foglalja, támogatni fogja kinevezése esetére.

Röpirat György herceg ellen.

Belgrádból jelentik: Okanovics őrnagy szenzációs röpiratban leplezi le György herceget, akit nagyszámu panamáin kívül fajtalankodással is vádol.

A röpirat eszibe juttatja a hercegnek, hogy vigyázzon, mert úgy járhat, mint Sándor király.

Nyilttér.*)

Tudomásul.

Célzatos híresztelések ellen kénytelen vagyok kijelenteni, hogy igenis folytatom orvosi gyakorlatomat: Orvosi laboratórium és villamos-gyógyászati berendezés ideg és belbeteg-gek részére.

Legmodernebb gyógy mód.

Fő javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria), Álmatlanság; Fejfájás; Idegfájdalmak; Idegzsábák (neuralgiák, ischiás); Hűdésék (paralys); Gerinevelősorvadás (tabes); Köszvény és csúsz (rheuma); Gyomor- és szivbajok; Női bajok stb.

Az összes orvosi tudományok tudora:

Dr. KENYERES ARTHUR.

(Főtéri Czell-palota I. emelet.)

Rendel 1/212—1/21-ig.

*) E rovat alatt közlötökért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

AZ UJSÁG,

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Társszerkesztő: dr. Ágai Béla.

Főmunkatársak:

Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 K 40 f, 1/4 évre 7 K, fél évre 14 K, egész évre 28 K. „AZ UJSÁG” a „DIVAT-SALON”-nal együttesen előfizetve 1/4 évre 9 K. o o

Cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe: Vidékről Budapestre érkező, itt tartzkodó vagy átutazó előfizetőinknek az „Olvasóterem” New-York-Palota, Erzsébet-körút 9., menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésre. o o o Az „Olvasóterem” reggel 8-tól este 8-ig van nyitva. o o o o o o o o o o

Csinos

4 üléses szán

eladó

a vasuti vendéglősnél. (2216

Szám 1541—1909. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a illetve az 1908. évi XLI. t.-c. 19 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. járásbírósnak 1909. évi 1106 számú végzése következtében dr. Zakariás János ügyvéd által képviselt Kőrösi Kálmánné brassói lakos javára 106 K. 50 fillér s jár. erejéig 1909. évi július hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 kor. — fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: butorneműek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 1106/4 számú végzése folytán 102 kor. 26 fill. tőkekövetelés, hátrálék erejéig Brassóban Petocsile 32 sz. alatt leendő megtartására 1909. évi december hó 11-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Brassó, 1909 évi november hó 23. napján.

Kalmár Ignác
kir. bír. végrehajtó.

T. c.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az itteni piacon egy

lisztraktárt

nyitottam, hol nagyban és kicsinyben kizárólag vidéki buzából s a saját malmomban őrölt liszteket árusítok.

A legjobb minőségben kikészített lisztjeimen kívül mindenféle.

HÜVELYES TERMÉKEK

és tengeri liszt kaphatók a legjutányosabb napi árakban.

Szíves pártfogásukért esedezve, jegyzek

kiváló tisztelettel

GALTER EM.

Árvaház-utca 4. sz.

Saját henger- és műmalom!

A legolcsóbb napiárak!

MINDENFÉLE **IMAKÖNYV** nagy választékban
„Brassói Lapok” könyvkereskedésében
Brassó, Kapu-utca 64.

SINGER varrógép
BRASSÓ,
Kapu-u. 23. sz.
Csak a védjeggyel!

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.
Ajánlja hitvány saját készítményű biztos hatású
Vénus crème 1 tégl. —.80 f
Vénus szappan 1 darab —.60 f
Vénus poudert 1 doboz 1.20 f
Petrolin hajszesz 1 üveg 2.— f
Nagy választék különlegességekben, ásvány
vizekben parfümökben és gummiárakban.

A ki jó villásreggelit és egy jó
pohár erdélyi bort vagy friss-
sen csapolt sört akar inni, az
jöjjön a tanácsházi pincébe
Kodesch Viktor-hoz
szembe a közúti v. megállóhelysel

„A régi Tanácsházban”
Buzasor 4. sz.
alatt levő borkimérésben úgy
helybeliek, mint idegenek
kitűnő borokat
kaphnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK.
(asztali és palack borok)
A „Fehér kaka”-hoz
clmzett borkimérésben állan-
dóan raktáron vannak.
— Kapu-u. 20. sz. a. —

Központi Kr. 1. Szálló Brassó.
A város és vidék közönsé-
gének találkozó helye. Ké-
nyelmes, tiszta szobák. Gyö-
nyörű tánc- és étterem.
Kitűnő konyha. Valódi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omnibusz a
vasútállomásnál.
Whynanek József,
szállodás.

Első brassói
műésborolva hemorokszűrő
Nagy raktár
finom acélárakban.
Széles kiszolgálás! Valesio J. utóda
Kapu-utca 10.

Pásztori Sándor
szodronyszövet-fonat kert-
kerítés és ruganyos acél-
szodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-u. 32.

Tellmann Vilmos és Tsai
posztógyára, BRASSÓ.
Hátulsó-utca 50—56 szám alatt.
Ajánlja saját készítményeit.
mindenféle
posztókban és flanellekben.

Foith György és Társa
kötőgyár, rövid- és szőrő-áru üzlet
nagyban és kicsinyben
Kapu-utca 34. sz.
Saját gyártmányú kötött-áru. Min-
denféle harisnya és trikó-áruk olcsón
és nagy választékban kaphatók.

Eredeti **„Haff”** varrógép
Weizel Otto
BRASSÓ.
Weisz-Mihály-u.
30. szám alatt.
csak a védjeggyel

Legnagyobb választék kongresszövetekben.

Hölgyek, akik szép kézimunkát
venni akarnak, győződjenek meg arról,
hogy én csak finom árut tartok.
Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra,
asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt
bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. BOLESCH FRIGYES
(Copony-féle ház.)

Mindenféle fehérnemű készítése.

Szülő szálloda
→ Medgyes. ←
Ajánljuk újonnan beren-
dezett szállodánkat.
Weber és Arva.

Az Eszterházy és tanácsház
pincékben kaphatók a legjobb
és legtisztább erdélyi borok.
Friss villásreggeli mindég
gondoskodva van.

GOLDSTEIN B. mellfüző különlegességek Kolostor-utca 21.

• Helység — változás

A midőn ugy helybeli, mint vidéki tisztelt vevőinknek hála köszönetet mondunk az irányunkban 22 év óta tanúsított szives bizalmukért, — hátrányos tévedések elkerülése végett tisztelettel tudatjuk, hogy **Weisz Mihály-utca 23. szám** alól kiköltözve, üzletünket a

Weisz Mihály-utca 26. Rózsater sarkán újonnan épült modern helyiségbe helyeztük át és ott versenyképes, dús raktár árákban valamint arany és ezüst árukban rendeztünk be. —1342—

Továbbra is szives pártfogást kérünk maradunk teljes tisztelettel!
J. Both és Műter.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
pótlék

egy régióknak bizonyult háziorvos, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, osztnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

KAPHATÓK jutányos árák és feltételek mellett részletfizetésre is — elsőrangú gyártmányú minden fajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga és zsebórák, aranyemű szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futószőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítenek. Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szőllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 6a
Ügyenkök megfelelő fizetés mellett felvételnek.

**Hirdetéseket
felvesz
a kiadóhivatal.**

• Alapított 1876.

Adler Lipót

utóda

Brassó

Kapu-utca 14. sz

Schuller József és Fia

Fényképezési Műhely

Mélyen leszállított árák csak nov. és dec. havában!

Izsák-féle
Öltöny

8.50

FIGYELEM!

Izsák-féle
Szörme kabát

12.—

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

*megkezdődött mélyen leszállított
árak mellett*

IZSÁK HENRIK ÉS TÁRSA

férfi-, fiú- és gyermekruha áruházában

Figyelem! **KAPU-UTCA 11 SZ.** Figyelem!

Izsák-féle
hosszú
Téli kabát

11 —

Izsák-féle
Nadrág

2.75

Izsák-féle
rövid
Mikádó kabát

8.50

Fiu öltöny 6.50

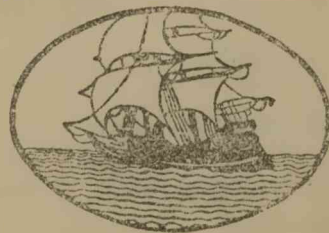
Fiu télikabát 7.—

Fiu nadrág 2.—

Tea

legújabb

termés.

Meinl Gyula

Kávé-behozatal,

Tea-behozatal.

Fiók Brassóban:

Lenzár 31-33. szám.